

**Digital media literacy
continues its rise in
importance as a key
skill in every discipline
and profession**

**Multimodale tegn og tekster i et
læringsperspektiv**

Kompetencer af betydning i et fremtidigt samfund?

THRU YOU

EN MODALITET DEFINERES AF GUNTHER KRESS SOM VÆRENDE

**”A CULTURALLY AND SOCIALLY
FASHIONED RESOURCE FOR
REPRESENTATION AND
COMMUNICATION”**

DMI - Vejret i Danmark - Windows Internet Explorer

http://www.dmi.dk/dmi/index/danmark.htm

Favoritter DMI - Vejret i Danmark

Side Sikkerhed Funktioner

dmi
Vejr, klima og hav

Klik her!
Gratis Forsendelse!

DANMARK GRØNLAND FÆRØERNE VERDEN OM DMI VIDEN KLIMA HAV ERHVERV

Til lands
Regionaludsigter
Landsudsigten
WebTV
Arrangementer
Byvejr
Strandvejr
Vejrkort
Måned/sæson
Grænselandsvejr
Øresundsvejr

Til søs
Farvandsudsigter
Vandstand

I luften
Metar og Taf
Svæveflyveudsigt
VMC-udsigt

Sundhedsvejr
Ozon
Pollen
UV-indeks

Målinger
Borgervejr
Havobservationer
Lyn
Ozonlaget
Radar: Nedbør
Satellit
Tørkeindeks
Vejret lige nu

Vejrarkiver
Dag
Uge
Måned/sæson/år
Normaler
Ekstremer

Tjenester
Nyhedsbrev
Varsler på SMS
RSS og podcasts
Android og iPhone
Vejr, hus og have

Landsudsigt: Varmen topper i weekenden

Vejret i Danmark

I dag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
					
6 m/s	6 m/s	6 m/s	6 m/s	6 m/s	6 m/s

DMI tirsdag 14/8 2012 05:30

[7-15 dage](#) / [til 30 dage](#) [Byvejr](#)

Vejrudsigten for hele landet
Mandag den 13. august 2012.
Udsigt, der gælder til sent tirsdag aften, udsendt kl. 23.00.

I nat mest klart vejr og temp. ned mellem 8 og 13 grader. Tirsdag tørt med nogen eller en del sol, og temp. op mellem 17 og 22 grader. Hele døgnet svag til jævn vind, mest mellem nordøst og sydøst.

[Udsigten for de kommende dage](#)

Regionale udsigter og observationer fra:

- [Nordjylland](#)
- [Midt- og Vestjylland](#)
- [Østjylland](#)
- [Syd- og Sønderjylland](#)
- [Fyn](#)
- [Vest- og Sydsjælland samt Lolland-Falster](#)
- [København og Nordsjælland](#)
- [Bornholm](#)

Vejrudsigter og observationer kan også høres på telefon 1853.

Se også

14. august kl. 06:45

[1-dag](#)

[Vejrkort](#)

[Nedbørradar](#)

[Satellitbilleder](#)

[Byvejr](#)

VARSLER 24 TIMER FREM
Ingen varslers de kommende 24 timer
[Varseldefinitioner](#)

NYHEDER

- Ganske varm uge med meget varm afslutning. 14.08.2012 06:47
- Martin Lidegaard gæster Grønland 13.08.2012
- Sommerglimt 9 13.08.2012
- Se juli-vejret passere Europa 12.08.2012
- Perseidernes stjernesud topper natten til mandag 10.08.2012
- Solstråle-udsigt giver god energi! 10.08.2012
- Radar med insektstik 09.08.2012
- Vinternatten vinder indpas 08.08.2012
- Farlige vinde afsløres med radar 08.08.2012
- [Flere](#)

VÆRD AT VIDE

- Klimanormaler
- Vindstyrketabel
- Vejrlommeregner
- Spørgsmål og svar
- Fremtidens klima

LEXIKASSEN
Monsoon: Årstidsbestemt vind, der sætter sig fast i uger

Klik her!
Gratis Forsendelse!

FESTIVAL MODE

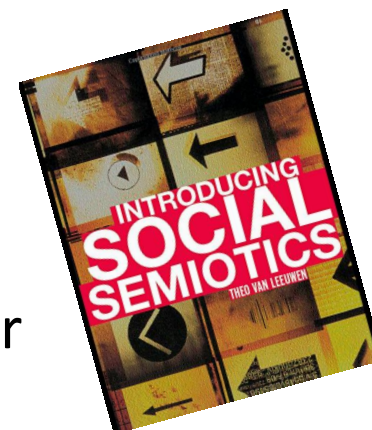

Multimodalitet i et sociokulturelt perspektiv

- Ser læsning som social praksis
  - Multimodalitet som kombination af flere forskellige, ligestillede repræsentationsformer
- Socialsemiotik – fokus på tegnaufkodning og sprog i brug
Theo van Leeuwen: *Introducing Social Semiotics*
- Social semiotik tilbyder en multimodalitetsteori med redskaber til at analysere og forstå samspillet mellem kultur, situation og multimodale udtryk

MULTIMODAL ANALYSE

- hvordan det enkelte element (modalitet) skaber mening (f.eks. analyse af et billedes retorik)
- hvordan det står i **relation** til andre elementer (**funktionel specialisering** (tid/rum), **tyngde** (f.eks. er dette element den der er bærer af den væsentligste information?))
- hvordan elementerne bindes sammen (**kohærens**: rytme, komposition, informationskobling, dialog)
- hvordan forskellige modaliteter tilsammen skaber den overordnede mening (et 3. udtryk)

Elevtekst - analyse

FUNKTIONEL SPECIALISERING

- Verbaltekst beskriver tidslige forhold, forløb over tid, kausalitet ("rytme")
- Billedet beskriver rumlige forhold, betydningsvægt i kraft af f.eks. placering og størrelse ("komposition")
- eller f.eks:
billedet påkalder, skaber opmærksomhed
teksten giver information, forklarer budskab

Multimodalitet og affordances

- **Modal affordance:** forskellige modaliteter er specielt velegnede til visse ting og mindre til andre
- Når forskellige udtryksmåder eller modaliteter sættes sammen, skaber det kompleks, kulturel betydning
- Kræver intertekstuel læsekompetence
- multimodal literacitet
  - *at kunne uddrage og konstruere mening ved at drage slutninger (inferenser) mellem multimodale tekster og egne forkundskaber og at kunne bruge dette til læsning og skrivning i en social praksis.(M. Würtz: Multimodal literacitet)*

Reception af multimodale udtryk

- Multimodalitet fungerer som mange transparente lag i et udtryk
- Let at se at et udtryk er multimodalt
- Mere kompliceret at afgøre hvilke modaliteter der er virksomme i teksten....
  - Hvilke modaliteter er virksomme(meningsbærende) i netop denne kontekst?
- Web 2.0-fortællinger kræver høj grad af multimodal literacitet

Semiotisk fortolkningspraksis er kulturelt og socialt bestemt

- Selvom tingene "bare" er der, fortolker vi f.eks. relationer mellem genstande på billedet på bestemte måder (afstand, interaktion, m.m.)
- Vores fortolkning er "kulturelig", ikke naturlig og åben
Hver "modus" har sin udtryksform

Visuel kommunikation dominerer i stigende grad over den verbale

“After the Olympics Games, the Fight for Human Rights Must Go On. www.amnesty.com”

Sammenhæng mellem tekstelementer

Relationer mellem billede og tekst		
Uddybelse	Specificering	Billedet gør teksten mere specifik (illustration)
		Teksten gør billedet mere specifikt (forankring)
	Forklaring	Teksten forklarer billedet (eller omvendt)
Udvidelse	Lighed	Tekstens indhold ligner billedets
	Supplement	Billedets indhold lægger yderligere information til teksten (eller omvendt)
	Kontrast	Tekstens indhold står i kontrast til billedets

Redundans

Kompleksitet

Visuel tilgængelighed

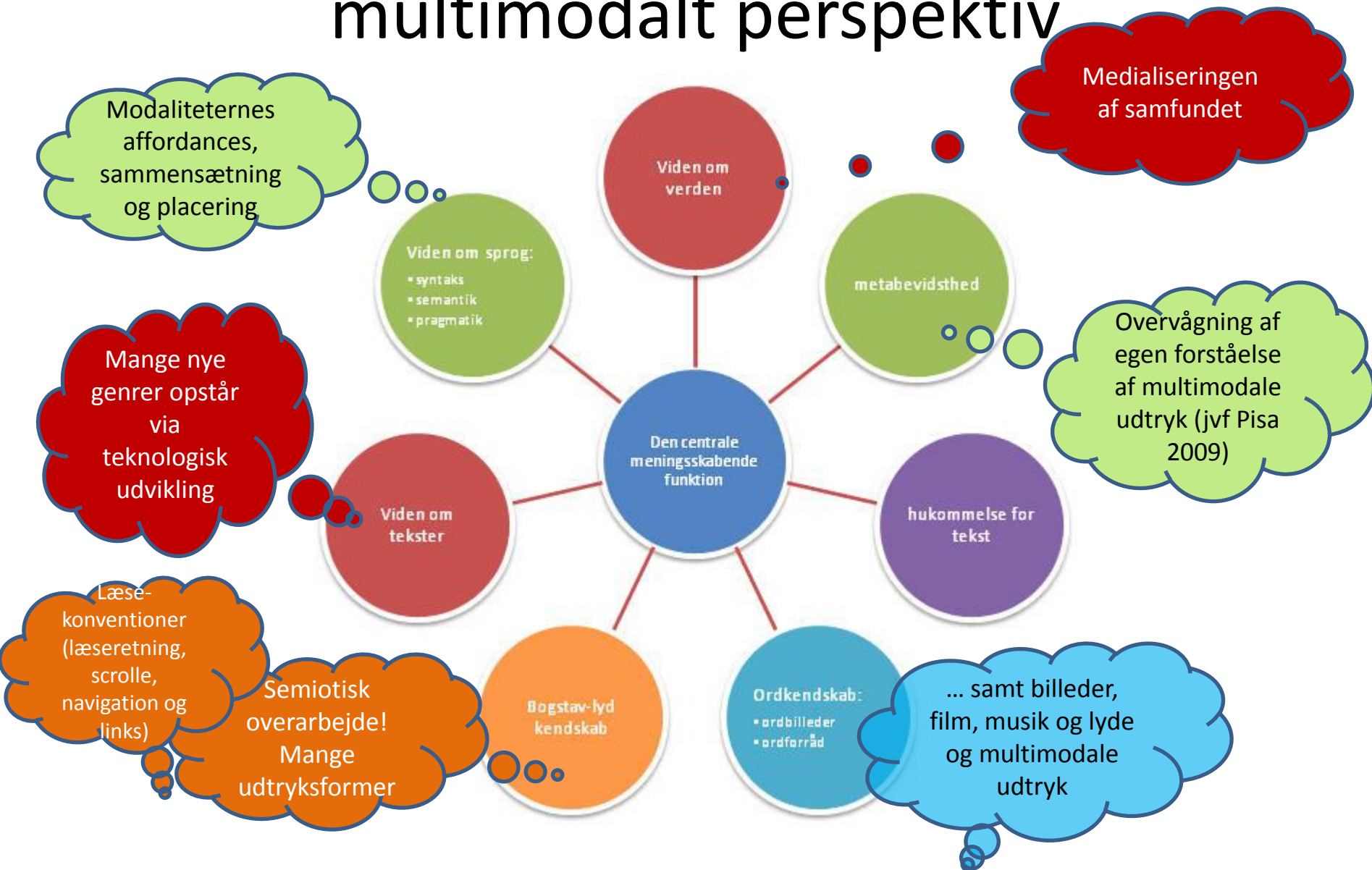
- *Reading as interpretation (fortæller verden)*
- *Reading as design (viser verden)*

Læsning af multimodale, digitale tekster

- Danske elever klarer sig ringere i relation til læsning af elektroniske tekster, end når det gælder læsning på papir (PISA 2009)
- Digitale tekster karakteriseres ved at være multimodale, hypertextuelt organiserede tekster med stor mulighed for interaktion
- Et link er en ny valgmulighed, som dels kan kvalificere, dels kan forstyrre læseprocessen

Ehrihs interaktive læsemodel i multimodalt perspektiv

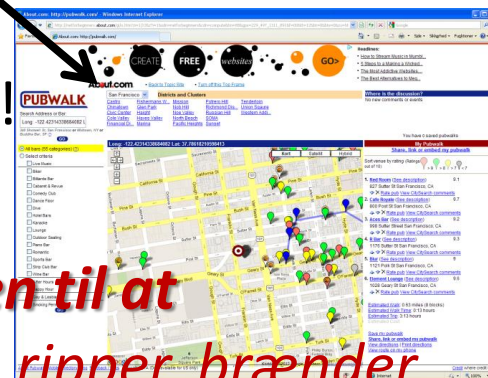

Realisering af potentialer

- Skolen bør spille en ledende rolle i bestræbelserne på at udligne uligheder i mulighederne for deltagelse i et fremtidigt demokratisk samfund
- Kulturelle kompetencer, sociale færdigheder og viden
  - Networking, samarbejde, at kunne lokalisere information, interaktion med andre, dømmekraft, argumentationsevner og kritisk tænkning

Undervisning og læring i en medialiseret kultur

- Det vi gør i skolen, skal have relevans for elevernes hverdagsliv
- Hverdagsliv = web 2.0, netværk, foto- og videodeling, blogging, podcasting, machinima, mash up, brugergenereret indhold, online spil og SNS
- Eleverne ser også stadig tv og læser bøger!
- ***Kan lærerne bevare evnen og legitimiteten til at undervise, hvis ikke de: downloader, deler, ripper, brænder, sms'er, netværker, skaber og producerer indhold?***

WHAT CHILDREN DO ONLINE

The EU Kids Online survey asked children which online activities they engage in, to understand the opportunities they enjoy and to contextualise online risks

A quarter of children overall reach this last, most advanced and creative step. It includes visiting chatrooms, file-sharing, blogging and spending time in a virtual world. Less than one fifth of 9-10 year olds and only a third of even 15-16 year olds do several of these activities. Across all ages, around a third of children reach this step in Sweden, Cyprus, Hungary and Slovenia.

23% OF CHILDREN

Step 4 includes playing with others online, downloading files and music and sharing content peer-to-peer (eg. via webcam or message boards). Across Europe, over half of 9-10 year old internet users reach this point, although only one third of 9-10 year olds and less than half of 11-12 year olds do so. Children in Sweden, Lithuania, Cyprus, Belgium and Norway are most likely to reach this step.

56% OF CHILDREN

75% OF CHILDREN

Most children use the internet interactively for communication (social networking, instant messaging, email) and media (watching the news). This captures the activities of two thirds of 9-10 year olds but just a quarter of 15-16 year olds. Only half of children in Austria, Germany, Greece, Ireland, Italy, Poland and Turkey reach this step.

86% OF CHILDREN

In addition to schoolwork and games, this step adds watching video clips online (eg. YouTube). There are all ways of using the internet as a mass medium - for information and entertainment. Half of 9-10 year olds only get this far, along with a third of 11-12 year olds.

When children begin to use the internet, the first things they do are schoolwork and playing games alone or against the computer. Fourteen per cent don't get further than this, including nearly a third of 9-10 year olds and a sixth of 11-12 year olds. Also in Turkey, these popular internet uses capture the activities of a quarter of children.

100% OF CHILDREN

Monkey Jazz

Analysetiltag

- Genre?
- Fortællingen hedder "MONKEY JAZZ"³² og er oploadet på YouTube d. 22.10.08 af Beardyman.³³
- Fortællingen kommer til udtryk gennem en kombination af forskellige semiotiske ressourcer.
Der er lyd, tekst, stills- samt levende billeder.
  - Lydsiden består af musik, ekstraverbalt sprog (måden at sige ord og lyde på) og tekst.
  - Billedsiden indeholder forskellige visuelle elementer som former, farver, kropssprog (gestik, mimik mv.) og symbolske genstande.
  - Disse er sat sammen ved hjælp af klip, billedbeskæring, perspektiv og montage.

Og hvad så...?

- Fortællingens ***handling og plot?***
- Den multimodale fortællings ***semiotiske ressourcer?*** (opdeling i tekst, billede, lyd, bevægelse, farver, m.m.)
- Aktant- og berettermodellen?
- Syntese?

Plotanalyse

- Plottet består i sin enkelhed af en begyndelse(entre), en midte(et "gig") og en slutning (ønske om respons/interaktion)

Billede, lyd og tekst

Trine Petz og Pia Bajlum Esbensen

Fortællinger og genrer 12333

Bilag 1

Britta Vejen

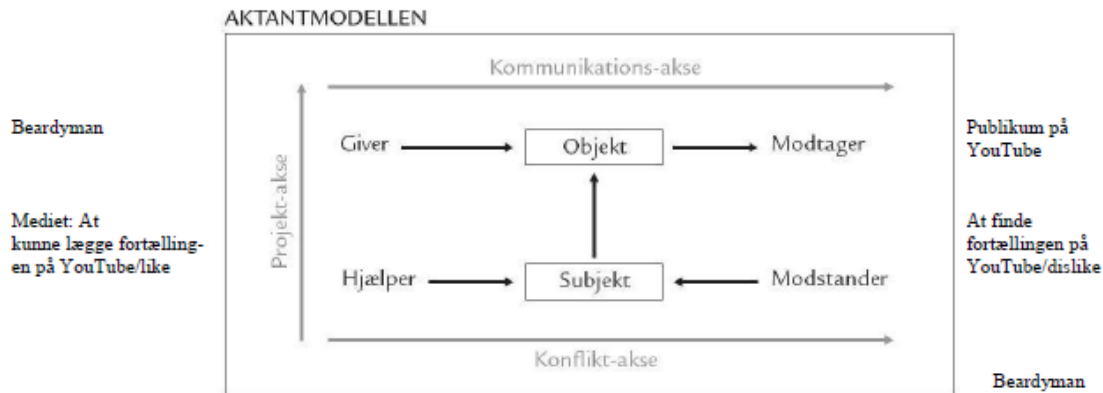
Tid	Billedside - farver	Billedside – former/bevægelse/ genstande	Billedside - genstande	Lydside – Musik/lyde	Lydside – tekst	Kommentarer - fortællingen
0-06	Præsentation af folkene bag Grøn tekst på rød (komplementærfarver) baggrund: mr_hopkinson & Beardyman (herefter BM) present "MONKEY JAZZ"					Præsentation Begyndelse
0.7-0.11	Grøn baggrund		Teksten fader ud – skyggen af mixerpult + mikrofon toner frem	Abelyde		BM kommer ind - går som en abe – skyggen af ham kommer først
0.12		BM bevæger sine arme og hænder - og billedet splittes op - kører ud til siderne. Der dannes tre nye billeder. Et hvor mixerpulten + hans hænder ses oppefra og to hvor		Scratch	Hi! Hi!	Intro/anslag/replikker til jazz og hvad både lydene (beatboxing, mixerpult) kommer til at bestå af og billederne (flere billeder på en gang rundt om ham med forskellige motiver, som en blomst).

Aktantmodeller

Aktantmodellen (s. 31 ff i "Fortællingen" A. Hejlsted) anvendt på Monkey Jazz

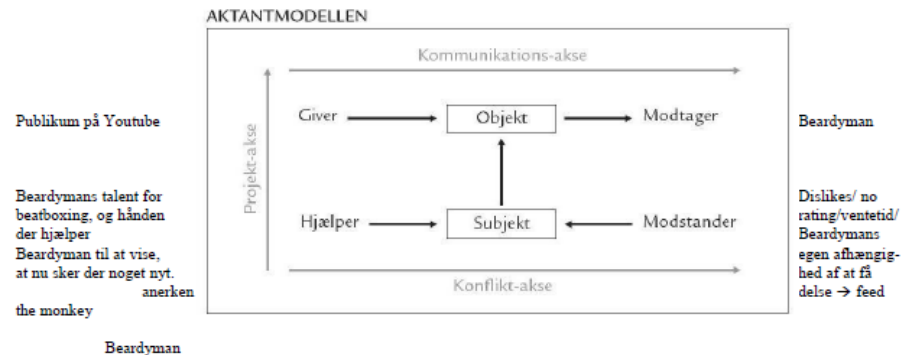
1. Evolution i musikken, Beardymans begær efter "The new sound" - et kunstnerisk projekt

Den nye musik/"The new sound"

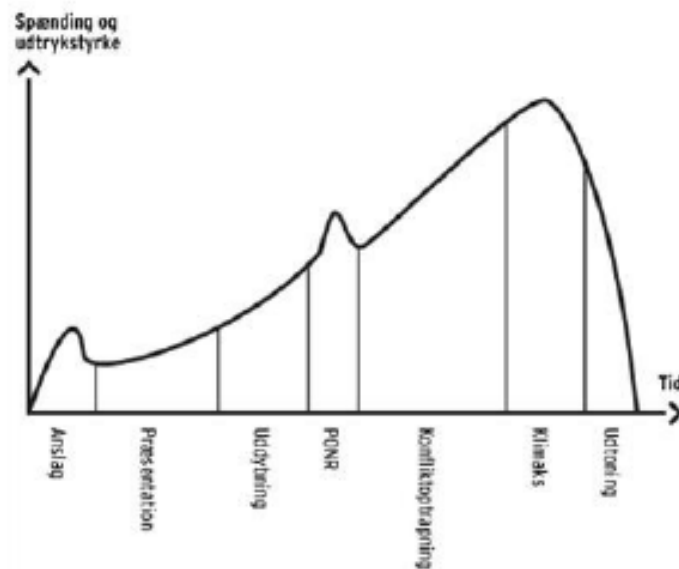
2. Beardymans behov for anerkendelse

Likes/anerkendelse/rating/at blive set for at få jobs/branding

Berettermodel

Berettermodellen brugt på "MONKEY JAZZ"

Anslag: 0.00-0.25. Beadyman kommer ind på scenen: "And now jazz".

Præsentation: 0.26-1.23. Præsentation af instrumenter og Beadyman.

Uddybning: 1.24-1.46. Beadyman uddyber fortællingen om sig selv, musikken og projektet.

Point of no return: 1.47-1.58. "This is the new sound", peger på mixer pult som understregning af "the new sound".

Konfliktoptrapning: 1.59-3.34. Opbygning af spænding omkring den nye musiks lyd, instrumenter, billeder og tekst.

Klimaks: 3.35-4.01: "Did you ever consider that Your monkey might need feeding...", publikumshenvendelse.

Udtoning: 4.02-4.56: Beadyman runder af med trompetfanfare og slår armene ud for at modtage respons, men responsen udebliver.

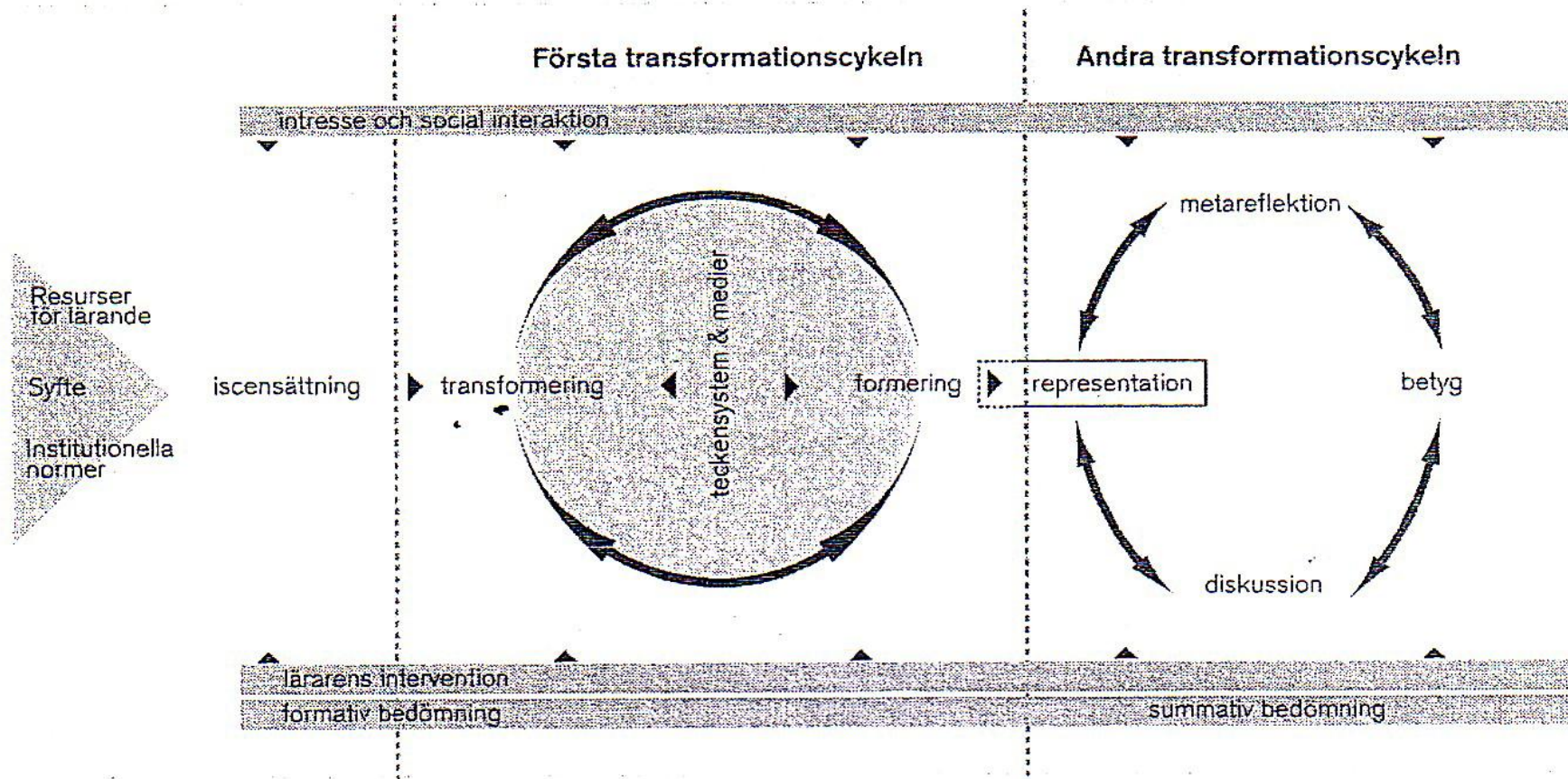

Læringsperspektivet

- Web 2.0-fortællinger (multimodale tekster) som faglige genrer i undervisning og vejledning
- Web 2.0-fortællingers affordances og brug af mange modaliteter som en del af kulturen
- Fokus på multimodal literacy samt mediepædagogisk iscenesættelse med produktion og metarefleksion
- At blive *praktiserende multimodalt literate* vejledere der er i stand til at iscenesætte digitale, æstetiske læreprocesser med kolleger og elever

Transformationsmodellen

DESIGN AV EN FORMELL LÄRSEKVENSS

Modell över Learning Design Sequence

Somebody I used to know

- A study that I used to know

Deltageraktivitet

- Se musikvideoen og diskuter hvordan den kan anvendes i et forløb med fokus på multimodalitet
- Læs undervisningsforløbet igennem og diskutér det, - inddrag evt. værktøjer og programmer fra "Ord til billede"
- Content in motion: Send gerne respons og flere gode ideer til Pia Bajlum Esbensen

(pia.bajlum.esbensen1@skolekom.dk)

Litteratur og links

- [Horizon Report, 2012 Higher Education Edition](#)
- [Viden om læsning nr. 7](#)
- Gunther Kress: *Literacy in the New Media Age*
- Ole Erstad: *Content in motion*, Kirsten Drotner and Kim Schroder 'Digital Content Creation' (Peter Lang, 2010)
- David Buckingham: [Do We Really Need Media Education](#) 2.0? Teaching Media in the Age of Participatory Culture, Kirsten Drotner and Kim Schroder 'Digital Content Creation' (Peter Lang, 2010)
- Kabel et al (2009): *Læsbare læremidler*, EUD
- Selander & Kress (2010): *Design för lärande – et multimodalt perspektiv*; Norstedts (netop oversat til dansk: Læringsdesign i et multimodlat perspektiv, Frydenlund)
- **The Cambridge Handbook of Multimedia Learning**, redigeret af Richard Mayer
- *M. Würtz: Multimodal literacitet*
- Mejding, Jan (2011): PISA 2009. Danske unge i en international sammenligning. Bind 3 – Læsning af elektroniske tekster. DPU